

XVII ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ІНОЗЕМНІ МОВИ

У СУЧАСНОМУ КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРІ

16-17 КВІТНЯ
2026

- ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
- ХЕРСОНСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ

УДК 81'243
I 67

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Херсонського національного технічного університету
(протокол № 5 від 24 квітня 2026 року)

Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі: збірник наукових праць за матеріалами XVII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції / за наук. ред. Лебедєвої А.В., Якушенко І.О., Стеценко Н.М., Петренко Є.М., Богдан Ю.Б. : Херсон, Хмельницький: Херсонський національний технічний університет, 2026. 373 с. – Мови: укр., англ., нім.

У збірнику представлені матеріали доповідей здобувачів вищої освіти і молодих науковців на XVII Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі», яка проходила 16–17 квітня 2026 року на факультеті міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ.

У доповідях особлива увага приділяється проблемам розвитку та функціонування мовних систем, питанням теорії і практики перекладу, мовній картині світу в аспекті професійної комунікації.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

ЛЕБЕДЄВА Аеліта Володимирівна – кандидатка філологічних наук, доцентка, завідувачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ, КООРДИНАТОР КОНФЕРЕНЦІЇ:

ЯКУШЕНКО Інна Олександрівна – старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

СТЕЦЕНКО Наталя Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ЛІПШИЦЬ Лариса Володимирівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри англійської мови в судноводінні ХДМА

МАЗУР Олена Вікторівна – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура ЛНУ імені Івана Франка

ПЕТРЕНКО Євгенія Миколаївна – докторка філософії з філології, старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

БОГДАН Юлія Брониславівна – старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ЧЛЕНИ ПРОГРАМНОГО ОРГКОМІТЕТУ:

КІЩЕНКО Юлія Володимирівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова ХДУ

ОГОРОДНИК Наталя Євгеніївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри англійської мови в судновій енергетиці ХДМА

КУДРЯВЦЕВА Валентина Федорівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри англійської мови в судноводінні ХДМА

ЛІТКОВА Олександра Іванівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри англійської мови в судновій енергетиці ХДМА

БАЙША Кіра Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ПОДВОЙСЬКА Оксана Володимирівна – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

СТЕЦЕНКО Дар'я Володимирівна – докторка філософії з філології, старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ПРИХОДЬКО Олена Олександрівна – старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

ПОНОМАРЕНКО Лариса Валентинівна – старша викладачка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

СКУБАНОВИЧ Олександра Валеріївна – старша лаборантка кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ

4. Cambridge dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/uk/dictionary/english/funny-bone> (дата звернення 10.03.2026).
5. Гусячі лапки: URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%83%D1%81%D1%8F%D1%87%D0%B0_%D0%BB%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%B0_\(%D0%B7%D](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%83%D1%81%D1%8F%D1%87%D0%B0_%D0%BB%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%B0_(%D0%B7%D) (дата звернення 11.03.2026).

Борецька О.А., здобувачка
Загородня Л.З., к. філол. н., доцентка
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ПЕРЕКЛАД АРГУМЕНТАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ: ТРАНСФОРМАЦІЇ У ПЕРЕКЛАДІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

Актуальність перекладу політичних промов з кожним роком зростає дедалі більше. Глобалізований інформаційний простір наповнений таким контентом з різних причин, а саме: політичні події у сучасному світі, збройні конфлікти у різних точках планети, переговори та виступи дипломатів на різну тематику. Важливість перекладу в цій галузі неможливо переоцінити, оскільки він виступає потужним та рішучим інструментом посередництва між людьми та формування суспільної думки щодо тих чи інших подій. Потрібно зазначити, що переклад саме аргументації в політичному дискурсі впливає на інтерпретацію та розуміння слухачами й читачами висловлювань. Швидке розгортання різних подій, про які повідомляють зокрема й інтернаціональні медіа ресурси, спричиняє потребу в обізнаності громадськості. Відповідно до цього виникає попит на адекватний переклад аргументації в перекладі.

Аргументацію як таку досліджували різні вчені. Зокрема це були Крістоф Лумер у своїй праці “The Epistemological Approach to Argumentation”, Джон Біро та Гарві Сігел, Річард Фельдман, Елвін Голдман та інші. Додатково зазначимо, що ці вчені не лише описували поняття аргументації, а також вивчали та пояснювали різні аргументативні підходи.

Мета дослідження полягає в аналізі особливостей відтворення аргументативних стратегій у процесі перекладу політичних промов та визначенні трансформацій, які виникають під час цієї роботи і впливають на переконувальність тексту.

Завдання нашого дослідження:

- Охарактеризувати поняття аргументації та її роль у політичному дискурсі.

- Визначити основні аргументативні стратегії, що використовуються у політичних промовах..
- Виявити перекладацькі трансформації, які виникають під час відтворення аргументативних структур у перекладі політичних промов.
- Оцінити вплив перекладацьких рішень на збереження або зміну переконувального ефекту тексту оригіналу.

Об'єктом цього дослідження є політичні промови як різновид політичного дискурсу.

Предметом дослідження є особливості відтворення аргументативних стратегій та перекладацькі трансформації, що виникають у процесі перекладу політичних промов.

Аргументація посідає одне з передових місць у політичному дискурсі, оскільки нею дуже часто оперують політичні діячі під час свої промов. Амстердамською школою (van Eemeren 1987, van Eemeren та Grootendorst 1984, van Eemeren, Grootendorst та Kruiger 1987) запропоновано таке визначення для цього поняття: «Аргументація — це комплекс мовних дій, що складається з сукупності висловлювань, призначених для обґрунтування чи спростування думки та націлених на переконання раціонального судді, здатного розумно реагувати, у прийнятності чи неприйнятності цієї точки зору»[1, с.98]. Звідси можемо зрозуміти, що це система висловлювань, спрямованих на обґрунтування позиції політика та переконання аудиторії у її правильності.

Можемо виділити три основні підходи у сучасній аргументації: риторичні, консенсусні, епістемологічні. В політичному дискурсі часто зустрічається риторичний підхід, оскільки він спрямований на посилення віри адресата у тезу аргументу. В основі консенсусної теорії лежить ідея досягнення загальних переконань. В результаті епістемологічного підходу має бути досягнуто раціонального переконання [1, с. 64].

Часто під час своїх виступів політичні діячі оперують фактами для підсилення віри адресата у сказане, оскільки люди схильні вірити у те, що має докази. Наприклад, під час зустрічі у Давосі (2026) президент Трамп в такий спосіб аргументував ефективність своєї політики: «*We've cut federal spending by \$100 000 000 000 and slashed Federal budget deficit by 27%...*» — «Для цього потрібно було знизити на майже 1 мільярд доларів фінансування і це фінансування зменшилось на 27%...» [3]. Бачимо, що перекладач під час синхронного режиму роботи застосувала прийом генералізації: *Federal budget deficit* — фінансування.

Під час аргументації політичні діячі схильні вдаватись до змін в інтонації, щоб переконати громадськість у чомусь. Це відбувається тому, що інтонація виконує прагматичну функцію. Наприклад, Камала Гарріс під час звернення до прихильників демократії після програшу президентських

виборів застосовувала підсилену інтонацію та акцентування на окремих словах: «...I also told him that we will help him and his team with the transition. And that we will engage in a peaceful transition of power» [7]. Під час промови вона за допомогою інтонації виділила такі слова: *engage in a peaceful transition*.

Розгляньмо також приклади промов Володимира Зеленського. Загалом виділимо найважливіші аспекти з його виступів стосовно аргументацій. Він часто апелює фактами та статистикою, цінностями свободи, демократії, гідності й справедливості, а також емоційними образами на тлі війни: історії конкретних людей, згадки про постраждалих чи вбитих цивільних, розмови про полонених тощо. «...But let's remember: until America pressured Europe to spend more on defense most countries were not even trying to reach 5% of GDP, the minimum needed to ensure security» [2] — «...Але давайте пам'ятати: поки Америка не натиснула на Європу, щоб вона витратила більшість на оборону, більшість країн навіть не намагалися досягнути 5% ВВП — мінімум, який потрібен, щоб забезпечити безпеку» [8] (оперування фактами). «The search for people trapped under the rubble of the residential building in Ternopil that was hit by a Russian missile has continued throughout the entire day. In total, this strike – on Ternopil alone – has taken the lives of 27 people. My condolences to all their families and loved ones... The fate of 17 more people remains unknown» — «Сьогодні весь день триває пошук людей під завалами будинку в Тернополі, по якому вдарила російська ракета. Загалом цей удар – тільки по одному Тернополю – забрав життя 27 людей. Мої співчуття всім рідним і близьким. Доля ще 17 людей залишається невідомою.» [5] (емоційний фактор: згадка про загиблих та постраждалих цивільних). «Among those who returned today are men who had been in captivity for nearly four years. An extraordinarily long and difficult time, given all the Russian brutality» — «Серед хлопців, яких повернули сьогодні, є ті, хто був у полоні майже чотири роки. Надзвичайно довго й важко, враховуючи всю російську жорстокість.» [6] (згадка про полонених). Під час перекладу промов президента України можна помітити здебільшого граматичні трансформації для перебудови частин речення відповідно до норм української мови.

У висновку маємо на меті вказати на те, що перекладачам важливо враховувати різні аспекти під час перекладу промов, де є аргументація. Надзвичайно важливо точно передавати зміст, хоч і змінюючи структури речень. Так само пріоритетним є дотримання інтонації спікера, адже вона є дуже вадливим фактором впливу на аудиторію.

Література

1. Lumer C., Secundant S. (eds.). Theory of Argumentation. Epistemological (Anthology). Vol. 1: Critical Thinking and Epistemological Approach to Argumentation. Odessa, 2025. URL: <https://philpapers.org/archive/LUMXHP.pdf>
2. World Economic Forum. Special Address by President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy at Davos Agenda. YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=5oNzY_sdj2U
3. World Economic Forum. Address at the World Economic Forum in Davos. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=SH-ThWQaJqk>
4. Zelenskyy V. Address on prisoner exchange and return of Ukrainian defenders. YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=L_SohZrJOKk
5. Зеленський В. Америці по силах зробити так, щоб російська налаштованість на війну зникла // Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/news/americi-po-silah-zrobiti-tak-shob-rosijska-nalashtovanist-na-101481>
6. Зеленський В. Довго не вдавалося розблокувати обміни – зараз процес є і важливо його продовжувати // Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/en/news/dovgo-ne-vdavalosya-rozblokuvati-obmini-zaraz-proces-ye-i-va-102737>
7. Новини.Live. ЗАРАЗ! Звернення ГАРПІС до ТРАМПА та американської нації після поразки! ПРЯМИЙ ЕФІР // YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=5oNzY_sdj2U
8. Офіс Президента України. Виступ Володимира Зеленського на World Economic Forum у Давосі // YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7psZR8nkZ-Q>

<i>Шевченко К.В., Ковбасюк Л.А., Херсонський державний університет</i> «МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В НІМЕЦЬКИХ МЕДІА: АНАЛІЗ МОВНИХ СТРАТЕГІЙ ТА СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ГАЗЕТНИХ СТАТТЯХ І БЛОГАХ»	99-102
<i>Шуткіна О.Є., Байша К.М., Херсонський національний технічний університет</i> «КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНА МАНІПУЛЯЦІЯ КОНЦЕПТОМ “ХЕРСОНЩИНА” В УКРАЇНСЬКОМУ ТА РОСІЙСЬКОМУ МЕДІАПРОСТОРАХ: КОМПАРАТИВНИЙ АСПЕКТ»	102-106
<i>Явтушенко Н.М., Цапів А.О., Херсонський державний університет</i> «ФЕМІНІСТИЧНІ НАРАТИВИ»	106-108
<i>Zasadniuk D.V., Stetsenko N.M., Kherson National Technical University</i> «ENGLISH NEOLOGISMS IN YOUTH AND MEDIA LANGUAGE»	108-112
Секція 2. Актуальні проблеми перекладу	
<i>Безрядіна О.Ю., Змійова І.В., Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»</i> «МОВНІ ЗАСОБИ ВПЛИВУ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ТА ЇХ ПЕРЕДАЧА У ПЕРЕКЛАДІ»	114-117
<i>Богдан О.Д., Байша К.М., Херсонський національний технічний університет,</i> «ПРАГМАТИЧНА АДАПТАЦІЯ АВТОРСЬКИХ ТЕРМІНІВ-НЕОЛОГІЗМІВ У ПЕРЕКЛАДІ КОМІКСІВ»	117-119
<i>Бойчук О.А., Бойчук В.М., Університет Короля Данила</i> «МІЖМОВНІ ОМОНІМИ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ МЕДИЧНОМУ ПЕРЕКЛАДІ»	120-122
<i>Борецька О.А., Загородня Л.З., Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка</i> «ПЕРЕКЛАД АРГУМЕНТАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ: ТРАНСФОРМАЦІЇ У ПЕРЕКЛАДІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ»	122-125
<i>Бородіна Є.Д., Лалаян Н.С., Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i> «АДЕКВАТНІСТЬ МАШИННОГО ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНИХ ТЕКСТІВ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ БЕРНГАРДА ШПІНКА “DER VORLESER”, ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ П. ТАРАЩУКОМ ТА СУЧАСНИМИ СИСТЕМАМИ МАШИННОГО ПЕРЕКЛАДУ)»	126-129
<i>Верлан Б.М., Мазур О.В., Львівський національний університет імені Івана Франка</i> «ВИКЛИКИ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ В АНІМАЦІЇ “ISLE OF DOGS” У ДУБЛЯЖІ СТУДІЇ POSTMODERN»	129-132
<i>Гладкий М.В., Ситар Р.А., Львівський національний університет імені Івана Франка</i> «КОМПЕНСАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ В УСНОМУ ПОСЛІДОВНОМУ ВІЙСЬКОВОМУ ПЕРЕКЛАДІ»	133-135
<i>Гудима А.Т., Конкульовський В.В., Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка</i> «ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПЕРЕКЛАДУ СЛЕНГУ В СИСТЕМІ АВТООЗВУЧКИ YOUTUBE»	136-138
<i>Драчук В.В., Смаль О.В., Волинський національний університет імені Лесі Українки</i> «АНГЛІЙСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЦАРИНИ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ»	138-140
<i>Дудко Х.О., Радецька С.В., Київський столичний університет імені Бориса Грінченка</i> «STRATEGIES FOR RENDERING MEXICAN LINGUACULTURAL REALIA IN THE UKRAINIAN DUBBING OF THE ANIMATED FILM COCO»	140-142